

Om nogle af de foreløbigt truede huse på Christiania

Baseret på egne og andres – professionelle som ikke professionelle – betragtninger

Bygninger på voldanlæggene. Materialet er i første omgang indsamlet og fotograferet af Michael Varming fra Foreningen til Hovedstadens Forskønnelse. Med senere faktuelle rettelser og tilføjelser af christianitterne Line Bjarnhof, Peter Plett og Britta Lillesøe (sidstnævnte har renskrevet dokumentet). Flere billeder er tilføjet af bl.a. Nils Vest og Line Bjarnhof.

Fabriksområdet

108 Kone søges. Skovtroldens hus. På militærets tid et gartnerhus. Under renovering.

Skovtrolde er en meget varm og social person. Alle kan få en seng at sove i, en filosofisk snak, hyggeligt samvær med vennerne, mad, et lille glas vand, vin eller en øl.

Ved naturlig afgang har Christianias fællesskab aftalt, at huset skal overgå til Christiania-offentligt formål.

110 Morten Pynts Hus. Smukt anbragt på pynten.

Flot arkitektur og i god stand. Fin anvendelse af genbrugsmaterialer. Veldisponeret friareal. Tilladelse til beboelse fremover iflg. tidl. rammeaftale mellem FNS (Fæstnings- og Natursekretariatet under Forsvarsministeriet, Christianias tidligere ejer. For nuværende Finansministeriet) og Christiania. Byggestilen er afpasset Toms Hus (se **114** neden for), der er erklæret for at være særligt bevaringsværdigt iflg. rammeaftalen.

114 Toms Hus og 112 Skur ved Toms Hus. Toms Hus har lidt den samme arkitektur som Mortens Hus (**110**) og er også solidt, velholdt og i god stand. Tilfører stedet identitet. Skuret er meget stilfærdigt, ganske harmløst. Huset er iflg. gamle rammeaftale udråbt som særligt bevaringsværdigt.

88 Lille stenhus ved Pyramiden. Brænde- og redskabsskur med tilknytning til Pyramiden. Velbygget og solidt.

Mælkebøtten

152 og 154 hhv. Finn Mælkebøttes Hus og Fussers Hus (sidstnævnte beboet af Peter Båd Sporing). Begge huse er udvidelser af militære bygninger fra kasernetiden. Finns hus (152) fungerede som militær snedkerstue.

154 er flot med sin halvrunde glasfront mod øst. Begge er gode eksempler på den typiske Christianiamåde at tage noget eksisterende og bygge på det.

146 og 148 er to skure i henhold til listen, men de er nu mere end det, da de er udvidelser af Finn Mælkebøttes familiebolig, og bygget pga. familieførørgelse. Bl.a. beboes det ene af en af Finns sønner.

Danner desuden rammen om et originalt og anderledes havemiljø.

156 Solveigs 2 skurvogne (midten og t.h.). Her bor Solveig, som har boet der i mange år og som elsker stedet. Hun er desuden pt. syg. Pga. af Christianias usikre situation har hun ikke magtet at få udarbejdet en ny byggeplan for stedet - og fællesskabet har af samme årsag ikke turdet sætte et renoverings-/byggearbejde i gang. Vi foreslår naturlig fraflytning, da det ville slå hende i stykker at tvangsfjerne hende. Hvorfor skal kun de rige have mulighed for svaneudsigt? - **158 Knox's sammenbyggede skurvogne** (bagved t.v.) Knox har boet her i mange år med sin familie. Vi foreslår ombygning til noget mere tidssvarende, som i Bjarne Sø's tilfælde (160).

160 Bjarne Sø's Hus. Ret nyt hus og et bud på et højisoleret hus med udstrakt brug af økologiske materialer og metoder. Tegnet og bygget af christianitter sammen med Bjarne selv. Et ret lille hus, men veldisponeret og fint proportioneret. Ligger meget smukt. I mange år boede Bjarne på samme måde som den forrige omtalte pige Solveig (156 og 158), i skurvogne lidt nærmere ved broen. Men efter aftale med FNS fik Bjarne og Mælkebøttens område en byggetilladelse mod at hans skurvogne ved broen fjernedes, så en lysere offentlig plads fremkom.

180 Peters Blokhus. Et morsomt, svensk, velbygget og vel vedligeholdt blokhus som ligger langs voldkronen på indersiden af volden uden at genere noget. Peter er tømrer, så huset er solidt bygget. Bosted fra midten af 1970'erne.

Næste træhus er et **udsnit af Skurvognslandsbyen**, med Peters Blokhus bagved, som tilsammen danner et sammenhængende og hyggeligt nærmiljø med kønt fælles havemiljø med træer og buske mellem skurvogne og mindre træhuse med bålplads i midten. Bålpladser er en vigtig Christiania-installation, som har en årelang tradition bag sig, da mange af os har rejst meget og føler os i familie med indianere og andre naturfolk, som vi ofte har udvekslinger med. Beboerne er desuden eksperter i at stable smukke brændestabler.

Nordområdet

246 Lines Hus. Et specielt og dejligt lille hus tegnet af arkitekt og christianit Søren Blicher, som også har tegnet Pagoden (240). Opført af Line selv. Hun er shaman og lever i tæt kontakt med naturen, hvilket netop er muligt her. Før Lines hus blev opført, lå på samme sted to mindre gode huse samt en skurvogn, der alle blev fjernede for at give plads til et byggeri, der skulle passe ind med de øvrige nabobygninger, som også er taget af Søren Blicher og havde en særlig bevaringsværdi, nemlig Pagoden og Tempeltoiletet, der er bygget op mod volden – skråt over for Lines hus (se næste side).

Tempeltoiletet

Lines byggeri var samtidigt en social løsning, idet den børnefamilie, der boede på pladsen før Line, byttede med hende og derved fik mere plads på den anden side af søen i Tulipanhuset.

Ved siden af Lines hus står en skorsten, der er resterne af et af de fjernede bosteder. Pladsen foran, ud til søen, fungerer nu som offentlig bålplads.

De tre huse på denne strækning hører sammen i deres dimensioner og farveholdning og i deres tagformer, der uden at være ens, er beslægtede. Og unikke.

242 Sorte Knuds Skurvogne. Som ved bygn. 156 og 158 er skurvognene beboet af en person, som har boet der ALTID! Christiania skal kunne rumme særlinge – vores ‘adelsmærke’ – uden at de løber ind i æstetikere, der forlanger at de skal rydde op i de ting, de selv opfatter som materialer og som de ikke har plads til inden døre.

248 og 250 Færgestedet består af to forskellige boliger, der altså begge hedder Færgestedet.

248 er et khakigrønt hus af krydsfinér. Kan let forskønnes. Bosted i over 30 år. Det nuværende hus er bygget af beboeren selv, Sulaima, der er forfatter til en række bøger – bl.a. én om hendes eget hårde liv som gadebarn i slutn. af 70-erne og beg. af 80'erne og om, hvordan hun fik et nyt og meningsfyldt liv af at være ung selvbygger på Christiania med de erfaringer og det selvværd, som deraf følger. Hun er en yndet foredragsholder på ungdomsskoler, folkeskoler, gymnasier o.lign.

250 er det andet hus på ‘Færgestedet’ og det bebos af Michael, der har boet i huset i mere end 15 år. Huset består af et rødmalet træhus med tilbygning. Huset kan let forskønnes.

Disse to huse – **248** og **250** – er sammen med digteren Kims Frederiks stenhus (**252**, se her under) – godkendte som tilsammen at danne en boligenklave, bl.a. fordi der her er skabt en fælles kloakering.

252 Chateau. Et grønmalet stenhus med rødmalet vindfang og tilbygning af træ. Stenhuset stammer fra militærets tid med senere tilførte træudbygninger (knopskydninger). Beboeren er en af Christianias lokale digtere, Kim Frederik.

Huset bærer præg af at både den nuværende og de tidligere beboere har haft knapt med penge. Huset kan let forskønnes. Der arbejdes hårdt på sagen.

310 Hangaren. Huset var opr. bygget mere prangende (deraf navnet). Efter aftale blev den øverste etage fjernet og der blev foretaget en ombygning af huset, så det tilpassede sig de øvrige omgivelser mere. Aftalen er endvidere, at ved naturlig afgang, skal huset overgå til offentlig Christiania-brug f.eks. som kunstner- eller forsker-bolig, natursted for Ornitologisk Forening el. lign. grupper.

318, 320 og 322 Perlen. En rigtig perle og et af vore 'flagskibe'. En husbåd eller flåde med en spændende glasbygning i to etager. Modtager masser af solvarme. Et bagland med yderligere to små bygninger. Husbåden hører ligesom hjemme her. Foran er et flydende rodzoneanlæg. Perlen er iflg. tidl. rammeaftale med FNS kendt særlig bevaringsværdig.

Den blå Karamel

328 Jørgen Faldskærms Hus. Brunt træhus. Ligger især om sommeren ganske skjult oppe på volden. Typisk Christiania-stil med meget naturtræ. Ny-restaureret. Pga. fraflytning går diskussionen i området pt. på evt. at benytte huset som ungdoms-kollektiv.

324 Bennys Hus. Træhus. Opførelsen blev påbegyndt i 1986 efter godkendelse på mødet i Den blå Karamel. Byggeriet er et typisk Christianiahus fra før rammeaftalens tid, da man kunne bygge, som man ville. Benny har derfor ikke haft den samme sikkerhed for sit byggeri, som René har (326 se neden for). I Bennys tilfælde var aftalen 'naturlig afgang'. Huset er til stadighed under vedligeholdelse og færdiggørelse. Huset står med 'bagdelen' hvilende på volden og 'forbenene' – i form af tre stolper – stående ved voldfoden ud mod Stadsgraven. Facaden ud mod voldgraven består af fem dobbelte, franske altandøre (genbrug fra renovering i Borgergade). Taget, som er belagt med tagpap, skråner med 'pagodesvaj' parallelt med voldskråningen. Rummet mellem gulv og vold er åbent, sådan at huset fremstår let og falder ind i landskabet. Opført af ca. 80% genbrugsmaterialer.

Vand blev indlagt i år 2000 efter etablering af rodzoneanlæg til rensning af gråt spildevand. Nærliggende multilokum. Konstruktionen har det pt. dårligt med synlige, rådne bjælkeender i hjørnerne. Bjælkerne skal afkortes og huset er derfor under renovering.

326 Renés Pyramide. Et flot hus, der markerer volden på en meget markant og overbevisende måde. Iflg. den gamle rammeaftale er huset kendt særligt bevaringsværdigt. Det er bygget omkring et træ, der stikker ud foran mod stien. Et eksempel på respekt for naturen. René er i øvrigt anlægsgartner på V. Kirkegård og flere andre kirkegårde i hovedstadsområdet. Begyndte på byggeriet i foråret 1984. René fik speciel accept fra FNS af sit byggeri i 1996 og med udvidelse i 1998, bl.a. fordi byggeriet falder naturligt ind i omgivelserne. Oprindeligt bygget over en pyramides form, selv om en udbygning gør at man ikke kan se det mere.

344 og 346 Fælleshuset og Multitoilettet. Ligger især om sommeren ret diskret oppe på volden. At fjerne begge multitoiletter er ikke en god ide: små og yderst nyttige bygninger!

348 Franks Hus. Franks hus hedder også 'Funny House' efter hunden Funny. Frank bor i bofællesskab med Erik Ugespejl (redaktør af vores ugeavis, deraf navnet). Efter at have indhentet tilladelse af området, påbegyndte Frank byggeriet på stedet, som var en såkaldt 'bar plet' i 1983 (altså før rammeaftalen). Inden da boede Frank i et tidligere cykelskur. Daniel Nicolai (digteren og sangeren Ulla Nicolais søn) er døbt i vandet ud for huset.

Huset er forbundet med et sivbevokset rodzoneanlæg, der renser affaldsvandet. Den grønne krumme presenning er 'garage' til Franks elektriske handicapscooter.

350 Anders' Hus. Beboes af skrotkunstneren Anders Hansen. Anders' tidligere hus Tårnet brændte og han fik derefter tilladelse af området til at udbygge en bunker. Skrotpladsen der ligger rundt om er hans arbejdsplads.

366 A og B Vadestedet. Gennem mange år tidl. bosted for 'Indianer Ole', en legendarisk hippie og livskunstner med tæt tilknytning til indianerstammer i Nordamerika. Han har boet hos Oglala-stammen i South Dakota i et par år i de tidlige 70'ere. Han boede på Pineridge Reservation og var gæst hos Red Clouds sønnesøn, Edgar Red Cloud. Efter sin død efterlod 'Lange Gæst' som han kaldtes, en stor samling af uvurderligt materiale om disse indianere (overtaget af tidl. christianit Alex Kaufmann). Den ene halvdel af Vadestedet blev sidste år – af området – tildelt Niels Kûitse eller Grønlænder Niels, som er skuespiller (bl.a. ved tidl. Tukak Teater) og lyskunstner. Huset trængte til at blive kraftigt renoveret. Imens bor Niels i en tipi ved siden af. Et ungt par er nu igang med at renovere den anden halvdel af huset.

Nr. 370 Rabalderstræde. Alberts Hus. Firkantet grønt træhus m. terrasse udover vandet. Ligger godt skjult i budskadset. I fin stand. Bosted siden slutningen af 1970erne, udbygget i etaper.

354 Daniel Nicolais Hus. Beboes af afdøde sangerinde Ulla Nicolais søn og hans kone og barn, idet han overtog det efter dødsfaldet. Rimeligt pænt hus bestående af sammenbyggede skurvogne m. tilbygning i en stil, der er typisk for mange af husene her. Bygget med tilladelse fra FNS under rammeaftalen.

Norddyssen

73 Nicos lydstudie, 'Nam Nam Studio'. To skurvogne, der fungerer som arbejdsplads for et lydstudie, der tilhører en af vore bedste musikere og DJ's, Nico Defrost (tidl. Parkering Forbudt, Vote 4 Truckers m.fl. bands). En del af Christianias vigtige vækstlag og 'subkultur'. Skurvognene kan sagtens forskønnes. Studiet er lagt uden for huset pga. både pladsmangel inden døre og lydgener. Den ene skurvogn har stået foran Den grå Hal, hvor den fungerede som backstage, da Strictly Underground bestyrede Den grå Hal for Christiania. Bob Dylan har såmænd siddet derinde...

Nico skriver selv:

Studiet på Studsen, Norddyssen.

Nam Nam Studios

I sin tid, da skurvognen stod ved Den grå Hal, blev den brugt som backstage vogn for bands, før de skulle på scenen, med deres spejle, instrumenter og catering. I skurvognen har siddet kunstnere som Bob Dyland med band, Green day, Savage Rose, Public Enemy, Blue, Ice T, Lars HUG, Fait No More, Rage Against the Machine, Pop will eat it self, Bad Religion, Lenny Cravitz... og mange, mange flere.

65 Skurvogn og halvtagsbygning. Opført op ad muren ind til redanen Aircondition. Halvtaget er til opbevaring af gårdens brænde og lign., så det ikke roder på gårdspladsen. Skurvognen fungerer som gæstehus.

59 Halvtag. Ganske harmløst tørt opbevaringssted for beboernes ting og brænde m.m. Bør kunne forblive på stedet.

Da der blev bygget nye backstage faciliteter i Den grå Hal, blev det besluttet, at skurvognen skulle bruges til noget med musik, da den havde en slags musik-karma. Der blev bygget et studie i den, Nam Nam studios, som har fungeret som indspilningssted for mange forskellige kunstnere fra hele verden. Derudover har Christianias unge indspillet kampsangen, "Vi er røde, vi er gule, vi har ikke noget at skjule."

61 Vagtbygning. Ganske lille vagtbygning. Stammer fra militærets tid. Anvendes som toilet.

Midtdyssen

57 Autogena Servicebygning. Tilknyttet et rodzoneanlæg. Uundværlig for beboerne, da bygningen rummer toilet og fælles servicefaciliteter. Kan let forskønnes.

53 Redskabsskur. Anvendes til redskaber og fælles haverod for Autogena Redanen.

49 Staffans Skurvogn. Efter afslag på ansøgning om at bygge et økologisk hus, er skurvognen m. tilbygn. blevet delvist renoveret. Kan nemt forskønnes, f.eks. kunne et par vinduer ud mod vejen vise en mere åben facade og dermed give et mere åbent indtryk. Bolig for en enlig astronom, der pt. arbejder på Christianias skraldehold.

45 Ednas Hus. Edna er enlig mor og bor i bjælkehuset. Solidt hus, som er blevet udvidet med en tilbygning af blokhusbrædder, så det nu er stort nok som en bolig til flere.

47 Rolfs Skurvogn. Skurvognen er beboet af svenskeren Rolf, som er Ednas ven og støtte – og vise versa. De to mennesker er uundværlige for hinanden – en symbiose. Rolfs skur bærer præg af Christianias usikre situation – især i forholdet til de små boliger. Beboeren er nøjsom og kan lide det simple umaterialistiske liv.

39 Annis Skurvogn. Rødmalet skurvogn med tilbygning. Anni har selv anlagt en dejlig lille have ud til vandet. Et eksempel på, hvordan man kan lave en tidl. affaldsplads om til et bosted med en herlig frodig have. Kønt syn fra vandsiden.

37 Fakirskolens Portoverbygning. Eksempel på fantasifuld udbygning som løsning på en ellers alt for lille bolig. En imponant portoverbygning, som absolut lægger til og ikke trækker fra. Bør bevares.

Fakirskolens Redskabshus overdækket med græs på taget. Et eksempel på økologisk byggeri, der er inspireret af vores egen 'Grønne Plan' fra 1991. Bygges af håndpressede jordsten. Græstørv på taget stimulerer fantasien. Desværre er byggeriet foreløbigt gået i stå pga. Christianias usikre situation.

46 Krøllejernet. Over 30 år gammelt bosted. Der har ligget et Christiania-træhus dér før. Krølles hus er et blåmalet krydsfinérbeklædt hus med bygningsformer som en del andre herude. Harmløst på stedet.

44 Kennys Hus. En rigtigt flot bolig. Før lå et andet hus fra starten af 80'erne, altså fra før rammeaftalen blev indgået med FNS. Har været Christiania-byggegrund lige siden. Huset er fint vedligeholdt og smukt dekoreret. Er vistnok udvidet i forhold til kortgrundlaget, med en tilbygning med fladt tag. Men huset skader ikke stedet, markerer snarere tværtimod midten af redanen.

31 Pers Skurvogn. Bosted i over 30 år. Skurvogn med udvidelser. Intentionerne har været gode nok med 'det dekorerede skur', men man er desværre løbet træet i processen pga. sygdom m. meningitisanfald. Beboeren er plejekrævende i dag. Faderen bor i nabohuset og passer Per i døgndrift bl.a. via kabel-overvågning, da han skal kunne indlægges akut, i tilfælde af et nyt anfald.

29 Charlies Hus. Bosted gennem mere end 30 år. Fint selvbyggerhus med ikke så pæn facade ud mod vejen. Kan nemt forskønnes. Fin velholdt have ud til vandet med små 'øhaver' imellem sivene.

27 Jøns' Skurvogn. Nu Eigils skurvogn. Bosted i over 20 år. Ungdomsbolig. Skal forskønnes.

30 Prajnas brænde- og materialeskur. Hører til Kirsten Prajnas hus, Prajna.

Syddyssen

11 Bos Skurvogn. Bosted i over 30 år. Et eksempel på umaterialistisk simpel levevis.

10 Træskur. Stammer sandsynligvis fra militærets tid. Har tilknytning til redanen Den kosmiske Blomst. Byggeri til opbevaring af keramiske materialer for keramikeren Ane-Katrine von Bülow, der bor på Den kosmiske Blomst.

